

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Освітня програма	47761 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47761
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Михальченко Ганна Григорівна, Колеснік Лідія Максимівна, Рябцев Геннадій Леонідович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	17.05.2021 р. – 19.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/zvit-samoocinki-akreditacia-phd.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/programa-vizitu-tnu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Аналізована програма дозволяє отримати загальну й спеціальну (фахову) підготовку, потрібну здобувачам спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. Мета програми відповідає меті Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (далі в звіті – ЗВО), якому, попри вимушену евакуацію з окупованого Криму, у стислі терміни вдалося відновити освітню діяльність на достатньо високому рівні. Зараз ЗВО має всі ресурси, необхідні для належної реалізації змісту освіти. Проте відновлення в 2016-2019 рр. освітньо-наукового потенціалу ЗВО призвело до зменшення вимогливості в системі внутрішнього забезпечення якості освіти. Як наслідок, затверджена в 2017 р. (до розроблення внутрішніх рекомендацій) редакція програми не містила переліку освітніх компонент, їхньої структурно-логічної схеми, матриць відповідності. Це, фактично, не дозволяло встановити, чи досягаються заявлені в ній цілі й результати. Через відсутність набору здобувачів в 2017-2018 і 2019-2020 н. р., щорічного оцінювання структури й змісту програми не відбувалося. Перші дії, спрямовані на її вдосконалення, були вжиті лише після затвердження в 2019 р. оновлених статутних документів ЗВО і набору двох здобувачів у 2020-2021 н. р. На жаль, оцінювання, яке відбулося в жовтні-листопаді 2020 р., не супроводжувалося залученням стейкхолдерів на регулярній основі. Кращі практики розроблення аналогічних програм були проаналізовані поверхово, а за основу взяті попередній варіант програми й дискусійний проєкт освітнього стандарту. Як наслідок, у програмі в редакції 2021 р. зберіглася низка недоліків. Вони, зокрема, полягають в наявності освітніх компонент, характерних для нижчих кваліфікаційних рівнів; частковому дублюванні змістовних елементів магістерських програм; обмеженому виборі освітніх компонент, який унеможлиблює опанування чотирма фаховими компетентностями; надмірній кількості програмних результатів навчання та забезпеченню частини з них лише вибірковими дисциплінами. Утім, на думку ЕГ, ці недоліки можна усунути в однорічний строк, якщо розробниками програми і ЗВО будуть узяті до уваги рекомендації, наведені нижче. Запоруками цього є наявність усіх нормативних документів, що регламентують освітній процес та його якість; достатність матеріально-технічних, інформаційно-комунікаційних, інших ресурсів, які реально використовуються для потреб програми; висока академічна й професійна кваліфікація всіх викладачів, задіяних до її реалізації, і великий стаж державної служби в залучених до викладання фахових дисциплін; відчутна підтримка програми та її розробників із боку представників академічної спільноти; широкі міжнародні зв'язки випускової кафедри, яка може скористатися досвідом розроблення аналогічних програм закордоном

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі й результати навчання відповідають Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року. Налагоджено конструктивну взаємодію між здобувачами, викладачами, іншими заінтересованими сторонами, що є запорукою позитивного ставлення до навчання і практико-орієнтованих досліджень. Розробники програми користуються широкою підтримкою представників академічної спільноти. Усі викладачі, задіяні до реалізації програми, мають високу академічну й професійну кваліфікацію, а залучені до викладання фахових дисциплін – багаторічний стаж державної служби. Їхня роль поступово трансформується з носіїв знань у наставників. Випускова кафедра має широкі міжнародні зв'язки. Програмою передбачено практичну підготовку, що дозволяє здобути компетентності, потрібні здобувачам для професійної діяльності. Дисципліни зі спеціальності відповідають науковим інтересам здобувачів, що підтверджено вибраною ними тематикою дисертаційних досліджень. Програма гарантує отримання належного консультування й виконання досліджень за індивідуальними планами. Наукові керівники є колишніми державними службовцями та діяльними дослідниками, маючи по дев'ять підтверджених пунктів наукової активності за тематикою, за якою працюють їхні аспіранти. Здобувачам надана можливість для безоплатного проведення наукових досліджень, апробації та публікації їхніх результатів у виданнях ЗВО. Профільна кафедра підтримує зв'язок зі здобувачами і відстежує їхній кар'єрний шлях. Під час конкурсного відбору передбачено подання дослідницьких пропозицій зі спеціальності і врахування наукових і навчальних досягнень вступників. Для абітурієнтів з невідконтрольних уряду України територій передбачено спрощену процедуру вступу. Організовано належне проведення контрольних заходів у дистанційному режимі, на платформі Google Class. Чітко унормовано процедури оскарження результатів контрольних заходів. Створені й діють Студентський парламент, студентські ради, інші органи студентського самоврядування, здатні впливати на прийняття рішень. Унормовано політику й процедури вирішення конфліктних ситуацій. Наявні і діють Центр медіації, анонімні «Скринька довіри» і телеграм-канал. У питаннях дотримання академічної доброчесності налагоджено співпрацю з компанією Unichesk. Уся інформація про організацію освітнього процесу за програмою, його учасників, їхні права та обов'язки наявна у вільному доступі.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Програму переглянуто вперше з 2017 р. Зміни, що відбулися в галузі з того часу, не враховано. Регулярне залучення стейкхолдерів не підтверджено. Формування мети програми є загальним, що ускладнює її вирішення. Не всі ПРН реалістично охоплені змістом програми, їхня кількість є зовеликою, а перевірка досягнення – недостатньою. Право здобувачів на вибір дисциплін обмежене. Вісім фахових компетентностей формуються лише вибірковими дисциплінами, що не дозволяє здобувачам опанувати 4 з них. Формування 26 із 34 ПРН передбачене лише вибірковими компонентами. Зміст 2 обов'язкових і 2 вибіркових дисциплін дублює зміст компонент магістерського рівня з аналогічними назвами. Зміст 3 обов'язкових компонент є характерним для магістерських програм.

Навчальні плани й програми підписані з порушенням правил. Зауваження, сформульовані під час акредитацій інших програм, не враховані. Жодний із здобувачів не реалізував свого права на академічну чи кредитну мобільність. Дотримання вимог академічної доброчесності є формальним. Робочій групі рекомендовано: врахувати досвід інших програм у формуванні ОК, що відповідають третьому рівню вищої освіти, зафіксувавши, який саме досвід використано і як саме; забезпечити змістовно відмінний підхід до навчання за денною й заочною формами; гарантувати здобувачам право вибору ОК; посилити блок набуття універсальних навичок компонентою, що передбачає краще оволодіння українською мовою; забезпечити взаємопов'язаність ОК, реалістичне охоплення ними ПРН й формування всіх фахових компетентностей обов'язковими дисциплінами; скоротити кількість ПРН, вилучивши ті, що не відповідають вимогам НРК відповідного рівня; посилити регіональний контекст у фахових компетентностях, результатах навчання й напрямках досліджень; здійснювати оцінювання програми щорічно; регулярно залучати стейкхолдерів (зокрема з програм, акредитованих за вищими рівнями відповідності) і стимулювати учасників освітнього процесу до надання пропозицій з удосконалення програми; не обмежувати співробітництво одиничними заходами й поширити зв'язки на провідні школи державного управління; залучати роботодавців до спільного виконання НДР і дорадництва, а «зовнішніх» професіоналів – до проведення занять. ЗВО рекомендовано: стимулювати здобувачів до використання права на академічну й кредитну мобільність; установити порядок визнання результатів неформальної освіти; передбачити компенсацію участі здобувачів із доповідями у фахових конференціях і публікацій в індексованих виданнях; привести політику дотримання академічної доброчесності у відповідність до рекомендацій Національного агентства; запровадити рейтингування викладачів, матеріально стимулюючи тих, хто демонструє кращі показники; сприяти розвиткові викладачів за дидактичним і мовним напрямками; підвищити якість зв'язку, потужність комунікаційного обладнання, краще структурувати інформацію, наведену на сайті; вжити усіх розумних заходів, аби забезпечити умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі програми [<https://office.naq.gov.ua/a2fdbb86-5f7e-44a2-988d-fca3d777f42a>] достатньо чітко сформульовані. Вони полягають у підготовці «висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів у галузі публічного управління та адміністрування шляхом наукових досліджень і отримання нових та/або практично спрямованих результатів, а також підготовки та захисту дисертацій». Такі цілі відповідають використуванню ЗВО формам навчання й викладання, ресурсам, спрямованим на їхнє досягнення, а також меті освітньої діяльності ТНУ ім. В. І. Вернадського в частині підготовки «висококваліфікованих на національному й міжнародному ринках праці фахівців для наукових та освітніх установ, органів державної влади та управління... за всіма рівнями вищої освіти (...доктор філософії...)» [п. 2 розділу 3 Статуту, <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/statut-2019.pdf>]. Утім, формулювання мети аналізованої освітньої програми є надто загальним, що ускладнює її вирішення з-поміж інших аналогічних програм. Установити, чи відповідають цілі програми стратегії розвитку ТНУ ім. В. І. Вернадського, неможливо через відсутність останньої. У відомостях про самооцінювання [с. 4] зазначено, що особливості (унікальність) програми полягає в «диференційованому підході до аспірантів денної та заочної форм навчання». Проте ЕГ не вдалося встановити, в чому конкретно полягає такий підхід, адже змістовна частина навчальних планів для цих форм не відрізняється [01 Навчальний план 2017_d.pdf; 02 Навчальний план 2017_z.pdf]

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Позиції й потреби заінтересованих сторін ураховано шляхом аналізування відкритих джерел робочою групою (зазначено на Зустрічі 2), через встановлення відповідності цілей і програмних результатів навчання проєкту стандарту вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» [https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/proekty_standartiv_VO/281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-17-11-17-doktor-filosofiyi.doc], а також Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>] у частині впровадження сучасної цілісної, мобільної та гнучкої системи професійного навчання державних службовців з розвинутою інфраструктурою та належним ресурсним забезпеченням, яка орієнтована на розвиток компетентностей та потреби в професійному розвитку

державних службовців. Факт урахування під час змістового наповнення програми пропозицій потенційних роботодавців та академічної спільноти підтвердили на Зустрічі 5 заступник начальника управління Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України О. М. Цимбаленко, професор кафедри публічного управління та підприємництва; Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» А. О. Дегтяр; завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Донецького державного університету управління А. О. Чечель. Нова редакція освітньої програми, затверджена 24.04.2021, отримала позитивні рецензії представників академічної спільноти Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», Донецького державного університету управління, Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Класичного приватного університету та Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту. Утім, регулярність залучення стейкхолдерів документально не підтверджена. Позиції і потреби здобувачів освіти мають враховувати за результатами опитування. Але результати анкетування, проведеного в жовтні 2020 р., засвідчили відсутність будь-яких пропозицій щодо змістового наповнення програми, хоча причиною цього може бути нечисленність здобувачів (5 осіб)

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Тенденції розвитку спеціальності враховуються шляхом уточнення цілей і програмних результатів навчання за програмою після змін у системі професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2016-%D0%BF>] і розроблення проекту відповідного стандарту вищої освіти [https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/proekty_standartiv_VO/281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-17-11-17-doktor-filosofiyi.doc]. Тенденції ринку праці, визначені Стратегією реформування державного управління України на період до 2021 року [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>] ураховано в забезпеченні програмних результатів навчання ПРН 25, 26, 30. Аналіз наданих випусковою кафедрою навчально-методичних матеріалів засвідчив, що галузеві особливості відображені в тематичних напрямках наукових досліджень, підборі кейсів та прикладів для обговорення, складанні контрольних завдань тощо. У відомостях про самооцінювання (с. 6) зазначено, що «особливості новітніх тенденцій розвитку спеціальності враховуються під час періодичного перегляду програм навчальних дисциплін ОНП за результатами аналізу зауважень та побажань стейкхолдерів, професійних дискусій з академічною спільнотою», проте документальних підтверджень цьому не надано. Регіональний контекст у програмі не врахований. Використано досвід Національної академії державного управління при Президенті України 2016-2017 рр. (у формулюванні програмних результатів навчання аналогічних освітніх програм, що підтверджує їхнє порівняння; <http://academy.gov.ua/pages/dop/193/files/7b966371-24ed-4f70-a34e-2a7f72e4333.pdf>). У відомостях про самооцінювання (с. 6) зазначено, що враховано досвід Вищої школи економіки та адміністративного менеджменту (Словаччина) і Варшавського економіко-гуманітарного університету (Польща), проте при цьому йдеться про програми економічного спрямування, предметна область яких відповідає програмам спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» не повною мірою. До того ж, відсутні документальні підтвердження того, які саме кращі практики було використано

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Програмні результати навчання, визначені програмою і проектом стандарту вищої освіти [https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/proekty_standartiv_VO/281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-17-11-17-doktor-filosofiyi.doc], відповідають дескрипторам НРК для третього (освітньо-наукового) рівня й досягаються шляхом особистісно-, практико- й проблемно-орієнтованого, диференційованого й розвивального навчання з використанням ЄКТС [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-organizaciu-osvitnogo-procesu-v-tnu-28042021.pdf>]; із дотриманням спеціально розробленої політики забезпечення якості [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-sistemu-vnutrisnogo-zabezpecenna-akosti-vo-u-tnu-26112020.docx>]. Зокрема, дескрипторам НРК 8 відповідають такі ПРН програми: спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики – ПРН 3-5, 7, 15, 16, 19, 27; започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності – ПРН 2, 27, 29; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей – ПРН 4, 5, 7; вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому – ПРН 29, 33, 34; використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях – ПРН 29, 30-33; демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей – ПРН 4, 7, 8; здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення – ПРН 5. Проте, кількість ПРН є зовеликою (наприклад, діяльності викладача ЗВО стосується п'ять із них), а зміст деяких (наприклад, ПРН 4, 9-13, 16-26) частково відповідає дескрипторам НРК 6 і 7

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі й програмні результати навчання відповідають Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року. Налагоджено конструктивну взаємодію між здобувачами вищої освіти, професорсько-викладацьким складом, співробітниками, роботодавцями, іншими заінтересованими сторонами, що є запорукою позитивного ставлення до навчання і практико-орієнтованих досліджень, обумовлюючи тісний взаємозв'язок між ними

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Суттєві недоліки відсутні. Попри це, формулювання мети програми є надто загальним, що ускладнює її вирізнення з-поміж інших аналогічних програм. Хоча пропозиції стейкхолдерів враховано під час змістового наповнення програми, їхнє залучення на регулярній основі має підтверджуватися документально. Бажано зафіксувати, який саме досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм було використано і як саме. Рекомендовано забезпечити змістовно відмінний підхід до навчання здобувачів за денною й заочною формами. Варто скоротити кількість ПРН, вилучивши ті, що не відповідають вимогам НРК відповідного кваліфікаційного рівня. Оскільки ЗВО евакуйовано з АР Крим, рекомендовано посилити регіональний контекст програми у фахових компетентностях, результатах навчання й напрямках досліджень. Також бажано прискорити розроблення стратегії розвитку ЗВО

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі програми відповідають меті ЗВО, який має відповідні ним форми навчання й викладання та ресурси, достатні для їхнього досягнення. Утім, формулювання мети програми є надто загальним, що ускладнює її вирізнення з-поміж інших аналогічних програм. Цілі програми й результати навчання визначаються з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, проте їхнє залучення здійснюється на нерегулярній основі. Кількість результатів навчання є занадто великою, а зміст деяких частково відповідає нижчим кваліфікаційним рівням. Цілі програми й результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, але фактичне використання досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм належним чином не фіксується. Із метою кращого врахування регіонального контексту рекомендовано відобразити його у фахових компетентностях, результатах навчання й напрямках досліджень

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг програми в обох редакціях [2017 р. – <https://office.naq.gov.ua/9ec42b7e-9256-4049-8d30-7e1c0b9b1a0c>; 2021 р. – <https://office.naq.gov.ua/a2fdbb86-5f7e-44a2-988d-fca3d777f42a>] становить 48 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам п. 6 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>]. Обсяг дисциплін вільного вибору дорівнює 12 кредитам (25 % загального обсягу). Стандарт вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» третього (освітньо-наукового) рівня ВО на момент проведення акредитаційної експертизи відсутній. Через відсутність потрібних даних у відомостях самооцінювання, наявність і зміст освітніх компонентів оцінювалися за навчальним планом 2017 р. [02 Навчальний план 2017_z.pdf]. Дисципліни в цьому навчальному плані можна поєднати у чотири групи, які відповідають освітнім компонентам, встановленим у п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%Do%BF#Text>]: здобуття глибинних знань із спеціальності – «Механізми державного управління у окремих сферах і галузях суспільного життя»; «Основи публічного управління та адміністрування»; «Політика в публічному управлінні»; «Публічна служба» (14 кредитів ЄКТС); оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – «Філософія» (4 кредити); набуття універсальних навичок дослідника – «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи»; «Педагогіка вищої школи» (9 кредитів); здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї

наукової роботи іноземною мовою – «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (6 кредитів). Проте в самій ОНП 2017 р. освітні компоненти не виокремлені, а наявні лише у вигляді переліку дисциплін у пункті профілю «Особливості програми» [с. 6; <https://office.naqa.gov.ua/9ec42b7e-9256-4049-8d30-7e1c0b9b1a0c>]. При цьому згадана в цьому переліку дисципліна загальної підготовки «ІТ у практиці наукових досліджень» у навчальному плані відсутня [02 Навчальний план 2017_z.pdf]. Останній, всупереч установленому порядку [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/dodatok-2-navcalnii-plan-zrazok-navcalnogo-planu.xlsx>], підписаний лише членами проектної групи, а не директором Навчально-наукового центру організації освітнього та виховного процесу, директором Навчально-наукового інституту управління, економіки та природокористування й завідувачем випускової кафедри. До того ж, навчальний план затверджений 09.06.2017 (протокол № 15), тоді як сама програма, як зазначено у відомостях про самооцінювання, розроблена і вперше введена 13.09.2017. Вона також не містить листа погодження і підписів розробників. Варто також зазначити, що документа, розміщені на сайті ЗВО, мають містити електронні підписи, а не їхні копії, взяті з інших документів

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

На Зустрічі 3 визнано, що встановити ступінь забезпечення програмних результатів навчання освітніми компонентами за програмою 2017 р. (за якою зараз навчаються всі здобувачі; [<https://office.naqa.gov.ua/9ec42b7e-9256-4049-8d30-7e1c0b9b1a0c>]) є ускладненим, оскільки вона не містить переліку освітніх компонент, їхньої структурно-логічної схеми, матриць відповідності компетентностей компонентам і результатів компетентностям. За навчальним планом 2017 р. [02 Навчальний план 2017_z.pdf] обов'язкові дисципліни вивчають на 1 і 2 курсах (1-4 семестри), дисципліни вільного вибору – на 2 курсах (3-4 семестри). Програма і навчальний план у редакції 2021 р. передбачають той же розподіл, обмежуючи право здобувачів на формування індивідуальної освітньої траєкторії вибором по три дисципліни з двох блоків. При цьому перехресний вибір дисциплін або вибір освітніх компонентів з інших програм та/чи інших рівнів освіти не передбачені. На відміну від попередньої редакції, програма 2021 р. є структурованою; компоненти розподілені на обов'язкові й вибіркові, проте структурно-логічна схема не відображає їхній взаємозв'язок у повному обсязі. Зокрема, не визначено послідовності вивчення компонентів ОК 6 «Основи публічного управління та адміністрування» і ОК «Педагогіка вищої школи». Шість із 21 компетентностей мають бути сформовані вивченням лише однієї дисципліни кожна [табл. 4; <https://office.naqa.gov.ua/a2fdbb86-5f7e-44a2-988d-fca3d777f42a>]. Вісім фахових компетентностей (ФК 7, 11-13, 18-21) формують лише вибіркові дисципліни, що, за можливості вибору лише трьох із них, не дозволить здобувачам опанувати чотири ФК. Формування 26 із 34 програмних результатів навчання (ПРН 19-21, 23-26 і 28) передбачене лише вибірковими освітніми компонентами. Зміст щонайменше трьох обов'язкових компонентів є характерним для програм нижчих рівнів вищої освіти (ОК 6 «Основи публічного управління та адміністрування»; ОК 7 «Політика в публічному управлінні»; ОК 8 «Публічна служба»). При цьому для другого (магістерського) рівня спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» [<http://tnu.edu.ua/roboci-programi-navcalnih-disciplinpublicne-upravlinna-ta-administruvannamagistratura-op>] наведено робочі програми дисциплін з аналогічними чи схожими назвами, які за розділами й темами повністю дублюють зміст обов'язкових ОК 6, 7 [<http://www.tnu.edu.ua/disciplini-onp-pidgotovki-doktoriv-filosofii>], вибіркових ВБ 1.3 «Глобалізація та управління суспільними процесами» і ВБ 2.1 «Реформи держави та суспільства» (хоча їх спрямовано на досягнення різних ПРН). Компетентності і програмні результати навчання, наведені в робочих програмах дисциплін [<http://www.tnu.edu.ua/disciplini-onp-pidgotovki-doktoriv-filosofii>], затверджених 17.11.2020, відповідають не чинній дотепер програмі 2017 р., а програмі 2021 р., хоча останню введено 23.04.2021 [2017 р. – <https://office.naqa.gov.ua/9ec42b7e-9256-4049-8d30-7e1c0b9b1a0c>; 2021 р. – <https://office.naqa.gov.ua/a2fdbb86-5f7e-44a2-988d-fca3d777f42a>]

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту програми й тематики досліджень здобувачів дозволяє зробити висновок, що освітня й наукова складові програми в цілому відповідають предметній області спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Обов'язкові й вибіркові дисципліни в програмі 2017 р. та освітні компоненти в програмі 2021 р. пов'язані зі спеціальністю та її предметною областю, мають теоретичний і практичний зміст, формуючи систему завдяки таким складовим: «Механізми державного управління у окремих сферах і галузях суспільного життя»; «Відкрите врядування»; «Інновації в публічному управлінні»; «Глобалізація та управління суспільними процесами»; «Реформи держави та суспільства». Проте окремі обов'язкові компоненти, зокрема «Основи публічного управління та адміністрування»; «Політика в публічному управлінні»; «Публічна служба» й вибірковий компонент «Право в публічному управлінні», за своїм наповненням більше відповідають нижчим рівням підготовки. До того ж, компоненти «Основи публічного управління та адміністрування» і «Політика в публічному управлінні» (а також вибіркові ВБ 1.3 «Глобалізація та управління суспільними процесами» і ВБ 2.1 «Реформи держави та суспільства») за своїм змістом збігаються з аналогічними компонентами другого (магістерського) рівня [<http://tnu.edu.ua/roboci-programi-navcalnih-disciplinpublicne-upravlinna-ta-administruvannamagistratura-op>]. На Зустрічі 3 гарант програми зазначив, що це спричинено необхідністю задоволення потреб здобувачів, які не мають ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Проте це означає, що здобувачі з відповідною підготовкою мають вдруге вивчати дві обов'язкові та одну вибіркову дисципліни загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС (25 % освітньої компоненти)

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Забезпечення можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії належним чином регламентоване [<http://tnu.edu.ua/polozenna-pro-organizaciu-osvitnogo-procesu-v-tnu>, <http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-poradok-obranna-disciplin-vilnogo-vibir-viboru-26112020.pdf>]. На дисципліні вільного вибору в програмі передбачено 12 кредитів ЄКТС (25 % загального обсягу). Проте вибір здійснюється з двох блоків по три дисципліни в кожному: 1) Відкрите врядування; Інновації в публічному управлінні; Глобалізація та управління суспільними процесами; 2) Реформи держави та суспільства; Право в публічному управлінні; Практика прийняття управлінських рішень. Перехресний вибір дисциплін або вибір освітніх компонент з інших програм та/чи інших рівнів освіти не передбачені. Можливість самостійного вибору вибіркових компонент, але лише в межах зазначених вище двох вибіркових блоків підтверджено на Зустрічах 2 і 4. Попри це, всі опитані в жовтні-листопаді 2020 р. здобувачі [07 Опитув аспір 2020_2.tif] зазначили, що знають про можливість вибору дисциплін і вільно обирали їх, хоча причиною цього може бути нечисленність здобувачів (5 осіб). Інформування здобувачів відбувається електронною поштою. Ознайомитися зі змістом дисциплін здобувачі мали можливість у робочих програмах [<http://www.tnu.edu.ua/disciplini-onp-pidgotovki-doktoriv-filosofii>]. Здобувачі мають можливість отримання наукового консультування, виконання дослідження за індивідуальним планом, поінформовані про можливість участі в програмах академічної мобільності та реалізації права на міжнародну й національну кредитну мобільність на основі двосторонніх договорів із Державною вищою професійною школою ім. Президента С. Войцеховського, Університетом фінансів та управління у Варшаві, Університетом економіки у Бидгощі, Університетським коледжем ALDAR [03 Угода про співпрацю Бидгощ.pdf; 04 Угода про співпрацю Варшава.pdf; 05 Договір про практику ОАЕ.pdf]. Утім, приклади використання здобувачами такого права поки що відсутні

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практичну підготовку здобувачів належним чином регламентовано [<http://tnu.edu.ua/polozenna-pro-organizaciu-osvitnogo-procesu-v-tnu>]. Аналізованою програмою передбачено оволодіння відповідними компетентностями завдяки практичній складовій освітніх компонент (практичні заняття), залученню здобувачів до науково-дослідних робіт і навчально-педагогічної практики обсягом 3 кредити ЄКТС, зміст якої визначається відповідною програмою [08 Програма практики аспірантів.pdf]. Після завершення практики здобувачі подають звіти про її проходження [10 Зразок звіту про практику.pdf]. Експертам було також надано для ознайомлення договір з Університетським коледжем ALDAR [05 Договір про практику ОАЕ.pdf], де проходили практику здобувачі Алебрі Мохамеда Абдулли та Алхемері Мохаммеда Алі. На Зустрічі 2 здобувачі засвідчили належний рівень організації практичної підготовки й можливість опанування компетентностями, необхідними для подальшої професійної діяльності

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз робочих програм [<http://www.tnu.edu.ua/disciplini-onp-pidgotovki-doktoriv-filosofii>], Зустріч 2 зі здобувачами і Резервна зустріч з науково-педагогічними працівниками підтверджують можливість набуття здобувачами soft skills, що відповідають заявленим цілям щодо формування навичок спілкування (ЗК 6, 8), креативності (ЗК 4, 7, ФК 16), уміння вирішувати проблемні ситуації (ЗК 17), навичок міжособистісних відносин та вміння працювати в команді, здатності адаптуватися (ЗК 7, 8). В освітньому процесі застосовуються форми та методи навчання, які сприяють набуттю згаданих навичок, а саме: критичне мислення (дебати, конкурси, захист дисертаційної роботи); здатність навчатися протягом усього життя (самоосвіта, завдання з пошуку інформації, реферати, наукові доповіді); креативне мислення: моделювання, ділові ігри, кейси; адаптивність (конференції, тренінги, семінари). Соціальні навички формуються в межах освітніх компонент ОК 2-4, 7, 9 і ВБ 1.1 і 2.3 і програмних результатах навчання ПРН 2, 5, 12, 13, 16, 17, 25, 29, 33, 34. Утім, кількість програмних результатів навчання, що передбачають набуття здобувачами soft skills, вбачається зavelикою, а перевірка їхнього досягнення – недостатньою. Формуванню соціальних і комунікаційних навичок сприяють також участь здобувачів у науково-практичних конференціях (зокрема щорічній міжнародній ТНУ ім. В. І. Вернадського «Теоретичні аспекти та практичні проблеми управління, економіки та природокористування в Україні») і науково-методичних семінарах, публікація ними наукових статей, залучення до виконання проектів і науково-дослідних робіт

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяги програми, її освітніх компонент, їхнє співвідношення в нормовані [<http://tnu.edu.ua/polozenna-pro-organizaciu-osvithnogo-procesu-v-tnu>]. Відповідно до чинного навчального плану [02 Навчальний план 2017_z.pdf] дисципліни утворюють чотири групи: здобуття глибоких знань із спеціальності – 14 кредитів ЄКТС; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 4; набуття універсальних навичок дослідника – 9; здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою – 6 кредитів ЄКТС. Такий розподіл відповідає вимогам п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>]. Рекомендовано посилити блок набуття універсальних навичок дослідника освітньою компонентою, що передбачає усну й письмову презентацію результатів власних досліджень українською мовою. Загальний бюджет навчального часу становить 48 кредитів ЄКТС (1440 годин), з якого на обов'язкові дисципліни відводиться 1080 годин, з них аудиторні – 342 (денна форма) і 144 (заочна). Самостійна робота – 738 годин (денна форма) і 936 годин (заочна). На вибіркові дисципліни відведено 360 годин, з яких аудиторних – 120 (денна форма) і 48 годин (заочна), самостійна робота – 240 (денна форма) і 312 годин (заочна). Отже, на денній формі на аудиторне навантаження припадає 32 %, на заочній – 13 % від загальної кількості годин, тобто співвідношення між аудиторним навантаженням і самостійною роботою становить приблизно 1:3 на денній і 1:8 – на заочній формі навчання. На Зустрічах 3 і 7 з'ясовано, що завантаженість здобувачів за програмою визначається шляхом опитування (у формі бесід упродовж освітнього процесу) і спостереження з боку аспірантури, викладачів і наукових керівників із подальшим обговоренням на засіданнях випускової кафедри. Здобувачі на зустрічі 2 підтвердили оптимальність завантаження та обсягів самостійної роботи

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою не здійснюється

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Програмою передбачено практичну підготовку, що дозволяє здобути компетентності, потрібні здобувачам для подальшої професійної діяльності. Програма гарантує отримання належного наукового консультування й виконання досліджень за індивідуальним планом

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Програма в редакції 2017 р., за якою навчаються всі здобувачі, не містить переліку освітніх компонент, що не дозволяє перевірити досягнення заявлених цілей і результатів навчання (утім, програма в редакції 2021 р. уже містить зазначений перелік). Не всі результати навчання реалістично охоплені змістом програми. Їхня кількість (34) вбачається занадто великою, тоді як перевірка їхнього досягнення, визначена робочими програмами дисциплін, – недостатньою. Право здобувачів на формування індивідуальної освітньої траєкторії обмежено вибором із двох блоків по три дисципліни в кожному. При цьому перехресний вибір дисциплін або вибір освітніх компонент з інших програм та/чи інших рівнів освіти не передбачені. Шість із 21 компетентностей формуються вивченням лише однієї дисципліни кожна. Вісім фахових компетентностей формуються лише вибірковими дисциплінами, що, за можливості вибору лише трьох із них, не дозволить здобувачам опанувати чотири ФК. Формування 26 із 34 ПРН передбачене лише вибірковими освітніми компонентами. Зміст щонайменше трьох обов'язкових компонент є характерним для програм нижчих рівнів вищої освіти. Робочі програми дисциплін магістерського рівня з аналогічними чи схожими назвами повністю дублюють за розділами й темами зміст двох обов'язкових і двох вибіркових дисциплін аналізованої програми (хоча їх спрямовано на досягнення різних ПРН). Навчальні плани й програми підписані з порушенням установлених ЗВО правил. Рекомендовано врахувати досвід інших програм у формуванні ОК, що відповідають третьому рівню вищої освіти; забезпечити взаємопов'язаність ОК і реалістичне охоплення ними результатів навчання; гарантувати здобувачам право ширшого вибору ОК; забезпечити формування всіх фахових компетентностей обов'язковими дисциплінами

Рівень відповідності Критерію 2.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Програмою в редакції 2017 р., за якою відбувається освітній процес, передбачено практичну підготовку, що дозволяє здобути компетентності, потрібні здобувачам для професійної діяльності. Програма гарантує отримання наукового консультування й виконання досліджень за індивідуальним планом. Однак вона не містить переліку освітніх компонент, їхньої структурно-логічної схеми, матриць відповідності компетентностей компонентам і результатів компетентностям. Тому перевірити досягнення цілей і результатів навчання наразі є неможливим. Недосконалими є й матриці відповідності програми в редакції 2021 р., оскільки 6 із 21 заявлених у ній компетентностей забезпечуються вивченням однієї дисципліни кожна, а вісім фахових компетентностей формуються лише вибірковими компонентами. Оскільки здобувачі можуть вибрати лише три з вибіркових дисциплін, опанування чотирма ФК є неможливим. Рекомендовано посилити блок набуття універсальних навичок дослідника освітньою компонентою, що передбачає усну й письмову презентацію результатів власних досліджень українською мовою; надати здобувачам право вільно вибирати освітні компоненти з різних блоків, інших програм і рівнів освіти; скоротити кількість результатів навчання; виключити з програми обов'язкові компоненти, що є характерними для програм нижчих рівнів вищої освіти; не допускати дублювання змісту обов'язкових компонент другого й третього рівнів, оскільки їх спрямовано на досягнення різних ПРН. Варто чітко дотримуватися встановлених ЗВО правил розроблення й затвердження програм і навчальних планів. Бажано також стимулювати здобувачів у реалізації їхнього права на академічну й кредитну мобільність, зокрема в рамках уже підписаних ЗВО міжнародних угод

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до ТНУ імені В. І. Вернадського [<http://tnu.edu.ua/pravila-priiomu>] і до аспірантури [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/dodatok-5_1.pdf] наявні у відкритому доступі, є чіткими й зрозумілими для вступників і не містять дискримінаційних положень. Для абітурієнтів з непідконтрольних уряду України територій Донецької, Луганської областей, території вздовж лінії розмежування та тимчасово окупованої території України передбачено спрощену процедуру вступу [<http://www.tnu.edu.ua/news/dorozna-karta-dla-abiturientiv-z-nepidkontrolnih-uradu-ukraini-teritorii-doneckoi-luganskoj>]

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У затверджених правилах [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/dodatok-5_1.pdf] визначені всі вимоги до вступників, порядок і строки прийому заяв і документів, вступних випробувань, умови й процедури конкурсного відбору й зарахування на навчання, умови першочергового зарахування і нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення. Вступники складають іспити з іноземної мови (за програмою, яка відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти) та спеціальності (в обсязі стандарту вищої освіти магістра). Вступник, який підтвердив знання іноземної мови дійсним сертифікатом не нижче рівня B2, звільняється від складання відповідного іспиту. На Зустрічі 7 підтверджено, що здобувачі, які не мають базової освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», вступають до аспірантури на загальних умовах. Вступник, який набрав на іспиті з іноземної мови менше, ніж 80 балів, до наступного випробування не допускається. Відбір здійснюють за сумою балів, отриманих під час складання іспитів, і додаткових балів за навчальні й наукові досягнення (а не «на основі конкурсного балу, який обчислюється як сума балів, отриманих під час складання вступних іспитів зі спеціальності, філософії та іноземної мови», як це зазначено на с. 9 відомостей про самооцінювання, що ЕГ розглядає як технічну помилку). Вступники подають список опублікованих наукових праць і винаходів. Вступники, які їх не мають, подають наукові доповіді (реферати) за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Приклади визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, відсутні, оскільки жодний зі здобувачів програми не брав участь в програмах академічної мобільності. Проте на зустрічах зі здобувачами (Зустріч 2) і представниками органів студентського самоврядування (Зустріч 4) з'ясовано, що вони знають про такі процедури і розуміють їх. Можливість «перезарахування освітніх компонентів, які вивчалися здобувачами вищої освіти під час участі в програмах академічної мобільності», унормована [п. 10.7.10 <http://tnu.edu.ua/polozenna-pro->

organizaciu-osvitnogo-procesu-v-tnu]. Діє окреме Положення про академічну мобільність [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-akademicnu-mobilnisttnu-2019_0.pdf]. Новини про можливість реалізації такого права регулярно публікуються на вебсайті ЗВО [наприклад, <http://www.tnu.edu.ua/news/osvita-za-rivnam-i-magistr-ta-doktor-filosofii-u-zakladah-visoi-osviti-knr>], проте здобувачі можуть взяти участь у програмах академічної мобільності лише за власною ініціативою і за власний кошт. У зв'язку з цим, ЗВО рекомендовано передбачити матеріальні та/чи інші форми заохочення здобувачів до міжнародного стажування, участі в академічній і кредитній мобільності, зокрема в рамках укладених випусковою кафедрою угод. При цьому на Зустрічі 4 з представниками органів студентського самоврядування з'ясовано, що для осіб, які навчаються за державним замовленням, участь у програмах академічної мобільності є проблематичною, а в здобувачки, яка отримувала освіту за програмою «Туристичний бізнес», виникли проблеми із визнанням результатів її навчання закордоном (Туреччина). Утім, згадана подія відбулася до ухвалення нормативних документів ЗВО, що регламентують порядок такого визнання

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Окремого документа про правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, ЗВО не розроблено. Проте в межах блоку дисциплін вільного вибору здобувачу можуть зараховувати кредити, які він здобув, отримавши відповідний сертифікат, на масових відкритих онлайн-курсах (платформи Prometheus, Coursera, EdX). Перелік таких курсів щорічно затверджує Рада якості освіти, про що зазначалося на Зустрічі 6. Також передбачена можливість «перезарахування освітніх компонентів, які вивчалися здобувачами вищої освіти під час участі в програмах академічної мобільності» [п. 10.7.10 <http://tnu.edu.ua/polozenna-pro-organizaciu-osvitnogo-procesu-v-tnu>]

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Під час конкурсного відбору передбачено врахування наукових і навчальних досягнень вступників. Вступники подають дослідницькі пропозиції зі спеціальності. Для абітурієнтів з непідконтрольних уряду України територій Донецької, Луганської областей, території вздовж лінії розмежування та тимчасово окупованої території України передбачено спрощену процедуру вступу

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Суттєві недоліки відсутні. Рекомендовано розробити й затвердити положення про порядок визнання результатів, отриманих у неформальній освіті. Закладу освіти рекомендовано передбачити матеріальні та/чи інші форми заохочення здобувачів до міжнародного стажування, участі в академічній і кредитній мобільності, зокрема в рамках укладених випусковою кафедрою угод

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є доступними, чіткими, зрозумілими й не містять дискримінаційних положень. Подання вступником дослідницької пропозиції зі спеціальності і врахування його наукових і навчальних досягнень під час конкурсного відбору сприяють досягненню цілей програми. Право на академічну й кредитну мобільність регламентоване, проте випадків його реалізації є обмаль. Закладу освіти рекомендовано розробити й затвердити положення про порядок визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, і передбачити матеріальні та/чи інші форми заохочення здобувачів до міжнародного стажування, участі в академічній і кредитній мобільності, зокрема в рамках укладених випусковою кафедрою угод

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми і методи навчання [розділ 6, <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozena-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-v-tnu-28042021.pdf>] спрямовані на досягнення заявлених у програмі цілей і результатів. Відповідність методів навчання і викладання результатам належним чином обґрунтована. Утворені відділи, що здійснюють моніторинг якості підготовки [<http://tnu.edu.ua/navcalno-naukovii-centr-organizacii-osvitnogo-ta-vihovnogo-procesu>], діє Рада якості освіти [<http://tnu.edu.ua/rada-akosti-osviti>]. Анкетування [<http://tnu.edu.ua/zviti-ro-opituvannu-studentiv-akist-visoi-osviti>] свідчить про високу оцінку здобувачами форм і методів викладання. Позитивно оцінили якість навчання і здобувачі програми [Об Опитув аспір 2020_1.tif], проте документально зафіксовані лише результати опитування, проведеного в жовтні-листопаді 2020 р. Утім, це можна частково пояснити їхньою нечисленністю (загалом 5 осіб). На Зустрічі 3 з'ясовано, що викладання двом здобувачам-іноземцям здійснювалося українською із залученням ними перекладача. Проте установити їхню задоволеність результатами не вдалося через завершення ними навчання в лютому 2021 р. Належним чином організоване дистанційне навчання [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozena-pro-distancine-navcanna-tnu-30112017_0.doc; <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/metod-rekomendacii-sodo-org-cii-distanciinogo-proved-semestrovogo-kontroly-ta-pidsumkovo-atestacii.docx>] свідчить про достатність апаратно-програмного забезпечення, доведену демонструванням його працездатності на додатковій зустрічі 18.05.2021. На Зустрічах 3 і додатковій викладачі підкреслили трансформування їхньої ролі з носіїв знань у наставників, які мотивують здобувачів. На Зустрічах 2 і 4 підтверджені факти належного реагування адміністрації на їхні пропозиції, проте наведені здобувачами приклади не стосуються програми. Принцип академічної свободи для викладачів забезпечується шляхом вільного вибору методів викладання, зокрема на основі власних досліджень, для здобувачів – можливістю реалізувати право на академічну мобільність [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozena-pro-akademicnu-mobilnisttnu-2019_0.pdf], вибір дисциплін [<http://tnu.edu.ua/polozena-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-v-tnu>, <http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozena-pro-poradok-obranna-disciplin-vilnogo-vibir-viboru-26112020.pdf>], обрання тематики досліджень, участь у вдосконаленні змісту програми і методів навчання за результатами анкетування [<http://tnu.edu.ua/zviti-ro-opituvannu-studentiv-akist-visoi-osviti>]. Про наявність академічної свободи свідчить відсутність звернень зі скаргами про її порушення, підтверджену представниками студентського самоврядування на Зустрічі 4. Процедура таких звернень передбачено [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/kodeks-akademicnoi-dobrocesnosti-2901-2020-r.docx>]

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Надавана здобувачам інформація є доступною, зрозумілою і вчасною. Усі учасники освітнього процесу мають можливість ознайомитися з інформацією щодо цілей, змісту і програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів із робочих програм навчальних дисциплін [<http://www.tnu.edu.ua/disciplini-onp-pidgotovki-doktoriv-filosofii>]. Розроблення силабусів в університеті не передбачено. Під час Зустрічей 2 і 4 здобувачі підтвердили наявність усієї потрібної їм інформації

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час Зустрічі 3 підтверджено поєднання навчання й досліджень під час освітнього процесу. З урахуванням результатів наукових досліджень оновлені, зокрема, освітні компоненти ОК 5 «Механізми державного управління у окремих сферах і галузях суспільного життя» (з урахуванням сучасних тенденцій розвитку окремих механізмів публічного управління), ОК 6 «Основи публічного управління та адміністрування» і ВБ 2.1. «Реформи держави та суспільства» (за результатами двох опублікованих монографій). Це підтверджується наявністю відповідних джерел у розділах 7 робочих програм зазначених дисциплін [<http://www.tnu.edu.ua/disciplini-onp-pidgotovki-doktoriv-filosofii>]. На Зустрічі 2 здобувачі засвідчили належний рівень організації науково-практичної підготовки, можливість опанування компетентностями, необхідними для подальшої професійної діяльності, а також їхнє залучення до виконання науково-дослідних робіт «Розвиток публічного управління в Україні на сучасному етапі державотворення» (реєстраційний номер 0118U100303) і «Розвиток механізмів належного урядування в Україні» (реєстраційний номер 0121U100169), про що є відповідні відмітки. На додатковій зустрічі підтверджено надання викладачами англійської мови практичної допомоги в оприлюдненні наукових результатів здобувачів іноземною мовою. Результати наукових досліджень здобувачів публікуються у фахових виданнях, зокрема науковому журналі «Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління» (безоплатно), збірниках наукових праць і матеріалах конференцій, у тому числі в рамках щорічної Міжнародної науково-практичної конференції «Публічне управління та адміністрування» (безоплатно). Посилання на зазначені праці наведені у відомостях про самооцінювання [с. 10, 23 і табл. 2]

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Необхідність періодичного перегляду освітніх програм на основі наукових досягнень і сучасних практик визначено Положенням про організацію освітнього процесу [п. 4.5, <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozennapro-organizaciu-osvitnogo-procesu-v-tnu-28042021.pdf>]. Аналіз робочих програм (зокрема розділів 7 «Рекомендовані джерела інформації») свідчить, що зміст освіти в більшості з них оновлюється в аспекті матеріалів для підготовки здобувачів. Зокрема, у відомостях про самооцінювання [с. 12] зазначено, що за результатами досліджень кафедри (зокрема, монографій «Розвиток публічного управління в Україні: теоретичні, методологічні та практичні аспекти» та Development of Mechanisms of Good Governance in Ukraine) оновлені ОК 5 «Механізми державного управління у окремих сферах і галузях суспільного життя», ОК 6 «Основи публічного управління та адміністрування» і ВБ 2.1. «Реформи держави та суспільства», але посилання на монографію Development of Mechanisms of Good Governance in Ukraine у цих програмах відсутні, а термін good governance не згаданий. Хоча під час Зустрічі 2 здобувачі засвідчили, що викладачі своєчасно реагують на зміни, найновішими джерелами, згаданими, наприклад, у робочій програмі «Право в публічному управлінні» [<http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/rnprravoasp.pdf>], є посібники 2016 р. видання, а найновішим джерелом у переліку основної літератури робочої програми «Реформи держави та суспільства» є посібник 2015 р. На Зустрічі 3 викладачі засвідчили, що вони регулярно оновлюють зміст освіти, проте документальних підтверджень цьому не надано

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання й наукові дослідження пов'язані з визначеною ЗВО стратегією інтернаціоналізації [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/stratega-internacionalizacii_o.pdf], а зміст освіти передбачає ознайомлення із сучасними досягненнями науки публічного управління та адміністрування, хоча посилань на іншомовні джерела в розділах 7 «Рекомендовані джерела інформації» робочих програм дисциплін недостатньо, а їхнє оновлення здійснюється недостатньо регулярно. На Зустрічі 7 з'ясовано, що бібліотека забезпечує доступ здобувачів до міжнародних інформаційних ресурсів [<http://www.tnu.edu.ua/news/tavriiskii-nacionalnii-univrsitetotrimav-viddalenii-dostup-do-naukometricnih-baz-scopus-ta>], проте не підписана на електронні фахові журнали. Викладачі мають можливість стажуватися в ЗВО, зокрема закордоном (проте лише власним коштом), а право здобувачів на академічну мобільність унормовано [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-akademichnu-mobilnistnu-2019_o.pdf]. Новини про можливості здобувачів регулярно публікуються на вебсайті ЗВО [наприклад, <http://www.tnu.edu.ua/news/osvita-za-rivnami-magistr-ta-doktor-filosofii-u-zakladah-visoi-osviti-kg>]. Але реалізація цього права ніяк не стимулюється і навчання чи стажування відбувається лише за ініціативою здобувачів і за їхній кошт. Укладено договори про співробітництво з Університетом економіки у Бидгощі [03 Угода про співпрацю Бидгощ.pdf], Університетом фінансів та управління у Варшаві [04 Угода про співпрацю Варшава.pdf], Університетським коледжем ALDAR [05 Договір про практику ОАЕ.pdf], проте в рамках цих проєктів реалізуються лише окремі заходи (наприклад, проходження практики двома здобувачами-іноземцями; участь у конференціях тощо). У рамках міжнародної співпраці чотири працівники, задіяні в програмі пройшли стажування у Варшавському економіко-гуманітарному університеті (2019 р., 108 год.; наприклад [11 Сертифікат Польща Кравченко.tif]. Утім, попри наявність достатньо широких міжнародних зв'язків, жодний із здобувачів поки не реалізував свого права на академічну мобільність, а спільні проєкти спрямовані, передусім, на ознайомлення з сучасними досягненнями економічної науки. З огляду на це, рекомендовано поширити міжнародні зв'язки кафедри на провідні школи державного управління

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Роль викладачів програми поступово трансформується з носіїв знань у наставників, які мотивують здобувачів до професійної діяльності. Випускова кафедра має широкі міжнародні зв'язки

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Суттєві недоліки відсутні. Зважаючи на велику кількість схожих освітніх компонент у програмі другого (магістерського) рівня, варто приділити більше уваги регулярному оновленню їхнього змісту, у тому числі із залученням кращих іноземних практик, що має належним чином документуватися. ЗВО рекомендовано стимулювати здобувачів до кращого використання ними свого права на академічну мобільність, наприклад шляхом поширення міжнародних академічних проєктів на здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Бажано також не обмежувати міжнародне співробітництво одиничними заходами й поширити зв'язки випускової кафедри на провідні школи державного управління

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у програмі цілей та результатів навчання, відповідають принципам академічної свободи і вимогам студентоцентрованого підходу. Учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту й результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Для забезпечення кращого поєднання навчання і наукових досліджень ЗВО доцільно стимулювати участь здобувачів у програмах академічної мобільності. Рекомендовано ввести у звіти з виконання науково-дослідних робіт окремий розділ, де конкретизувати зміни до навчальних дисциплін, внесені за її результатами. Зміст освіти оновлюється, проте недостатньо регулярно, а зміни не фіксуються документально. Навчання, викладання і дослідження закладу пов'язані зі стратегією інтернаціоналізації, але міжнародне співробітництво не набуло комплексного характеру. До того ж іноді йдеться про предметну область економічної науки, у зв'язку з чим доцільно поширити зв'язки випускової кафедри на провідні школи державного управління

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Для оцінювання досягнень використовують вхідний, поточний і підсумковий контроль, що відповідає встановленим вимогам [п. 7.5; <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-organizaciu-osvitnogo-procesu-v-tnu-28042021.pdf>]. Успіхи визначають за допомогою контрольних заходів, передбачених навчальним планом, з обов'язковим переведенням підсумкових оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС. Вхідний контроль проводять для визначення рівня підготовки здобувачів. За результатами вхідного контролю можливе коригування освітнього процесу. Рішення кафедри з цього питання поки відсутні. Поточний контроль здійснюють викладачі під час аудиторних занять із метою забезпечення зворотного зв'язку у процесі навчання й забезпечення управління мотивацією. Поточний контроль за дисциплінами програми проводять у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів під час обговорення, а також у формі комп'ютерного тестування (переважно під час дистанційного навчання). Семестровий контроль із дисциплін програми проводять у формі іспиту (за програмою – 3) чи заліку [14; див. 02 Навчальний план 2017_z.pdf]. Кількість іспитів і заліків у семестрі не перевищує рекомендованої (не більше 4 іспитів і не більше 8 заходів контролю). Нарахування балів здійснюється за схемою, описаною в розділі 5 «Критерії та система оцінювання результатів навчання» кожної робочої програми [наприклад, с. 14-15, <http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/rnppolitasp.pdf>]. Атестацію випускників програми здійснюють у формі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Інформацію про контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачі отримують від викладачів у процесі навчання, а також, заздалегідь, із робочих програм, розміщених на сайті ЗВО [<http://www.tnu.edu.ua/disciplini-onp-pidgotovki-doktoriv-filosofii>]. Із навчальним планом здобувачі знайомляться самостійно, на початку навчального року, заповнюючи індивідуальні плани (що підтверджено на Зустрічах 2 і 3). Здобувачі щорічно звітують про перебіг виконання ними індивідуальних планів на засіданнях кафедри, як це передбачено абз. 3 п. 15 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>]. Цей факт підтверджено на Зустрічах 2 і 3. На Зустрічі 4 представники студентського самоврядування, а на додатковій зустрічі – викладачі засвідчили належну організацію й проведення контрольних заходів, у тому числі на платформі Google Class, де кожному студенту надається вся необхідна інформація (продемонстровано наочно під час додаткової зустрічі). Контрольні заходи, їхній зміст і критерії оцінювання здобувачів є достатньо чіткими й зрозумілими. Однак варто було б встановити, чи дозволяють контрольні заходи окремих освітніх компонентів програми забезпечити заявлені результати навчання (наприклад, п'яти ПРН для ОК 2 «Іноземна мова для професійного спілкування»)

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти відсутній, проте атестація здобувачів у формі публічного захисту наукових досягнень за спеціальністю відповідає вимогам його проекту [https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/proekty_standartiv_VO/281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-17-11-17-doktor-filosofiyi.doc]

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають

процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є визначеними й доступними для всіх учасників освітнього процесу, право на оскарження результатів контрольних заходів передбачено [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-v-tnu-28042021.pdf>, http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-kvalifikaciiu-robotu-v-tnu-29012020_o.doc]. Студенти мають право подавати апеляцію на будь-яку отриману ними підсумкову оцінку з екзамену чи заліку. Апеляцію подають до деканату в письмовій формі за встановленим зразком не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки. Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії упродовж двох робочих днів після її подання. За бажанням студента, який подав апеляцію, він може бути присутнім при розгляді своєї заяви. Додаткове опитування студента не допускається. За наслідками розгляду апеляції комісія або підтверджує оцінку, або підвищує її. Щорічна робота комісії закінчується звітом, який затверджується рішенням вченої ради [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-apelaciju-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolu-z-ispitu-ci-zaliku-23122020.doc>]. Під час Зустрічей 2 і 4 здобувачі підтвердили наявність згаданих правил і дотримання їх викладачами програми, але повідомили, що не знають детальної процедури. Здобувачі мають можливість подати скарги, підозри в конфлікті інтересів і пропозиції щодо їхнього врегулювання через реально діючу «Скриньку довіри» і студентський телеграм-канал (що підтверджено на Зустрічі 4 з представниками студентського самоврядування). Випадків подання здобувачами скарг чи апеляцій на підсумкові оцінки впродовж провадження освітньої діяльності за аналізованою програмою не зафіксовано. Під час Зустрічі 4 представники студентського самоврядування згадали випадок позитивного врегулювання конфлікту інтересів на ОПП «Право» (зміна викладача) після скарги здобувачів, поданої через «Скриньку довіри». Об'єктивність екзаменаторів перевіряється шляхом анонімного опитування здобувачів [<http://tnu.edu.ua/zviti-po-opituvannu-studentiv-akist-visoi-osviti>]. Опитування, проведене для здобувачів програми в жовтні-листопаді 2020 р. (результати додаються), засвідчило відсутність у них сумнівів в об'єктивності виставлених оцінок, хоча така одноставність могла бути спричинена нечисленністю опитаних (4 особи)

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності належним чином унормовано [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/kodeks-akademicnoi-dobrocесности-2901-2020-r.docx>, http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-zapobiganna-ta-viavlenna-plagiatu-20122018-r_o.doc]. Відповідальність за їхнє дотримання у письмових роботах здобувачів покладено на наукових керівників, статей – відповідальних секретарів видань, звітів з науково-дослідної роботи, монографій – голову науково-технічної ради. Підписано меморандум про співпрацю з Центром академічної етики та досконалості в освіті «Етос». Ним, зокрема, передбачена «популяризація етичних цінностей, засад академічної доброчесності» [п. 2.1; <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/memorandum.pdf>], хоча на сайті центру [<http://e-csr.org.ua>] не згадано жодного заходу, організованого спільно з ТНУ ім. В. І. Вернадського. Перевірку письмових робіт здійснюють за договором із компанією Unichек [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/dogovir-unichек.pdf>]. Перевірка статей, дисертаційних робіт реально здійснюється, що підтверджено під час Зустрічей 2-4, але є платною (60 коп. за 1 с.). У рамках протидії хабарництву затверджено програму антикорупційної діяльності [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/programaakp_o.pdf] і видано наказ ректора «Про упередження корупційних відносин між учасниками навчального процесу» [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/nakazakp_o.pdf]. Випадків подання здобувачами скарг на хабарництво впродовж провадження освітньої діяльності за аналізованою програмою не зафіксовано. На Зустрічі 4 представники студентського самоврядування згадали, що двох здобувачів, які навчалися за однією з освітніх програм, було відраховано за порушення норм академічної доброчесності. У рамках програми культура доброчесності пропагується під час викладання дисципліни «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи». Окремих заходів із популяризації академічної доброчесності ЗВО не організує, підвищення кваліфікації за цим напрямом не передбачене. Хоча під час Зустрічей 2 і 4 здобувачі й викладачі повідомили про дотримання всіх вимог академічної доброчесності, ці твердження є сумнівними, оскільки Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату рекомендує допускати до захисту чи друку роботи лише за формальною ознакою (60...100 % унікальності), а репозитарій письмових робіт лише формується. Рекомендовано привести політику ЗВО у відповідність до рекомендацій Національного агентства [https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/Рекомендації_ЗВО-система-забезпечення-академічної-доброчесності.pdf]

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Належне проведення контрольних заходів у дистанційному режимі, на платформі Google Class. Чітке унормування процедури оскарження результатів контрольних заходів. Наявність і дієвість анонімних «Скриньки довіри» і

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Суттєві недоліки відсутні. Проте контрольні заходи окремих освітніх компонент не дозволяють досягти всіх результатів навчання, заявлених у робочих програмах (наприклад, п'яти ПРН для ОК 2 «Іноземна мова для професійного спілкування»). Бажано посилити інформування здобувачів про процедури оскарження результатів контрольних заходів. Рекомендовано привести політику ЗВО у відповідність до рекомендацій Національного агентства [https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/Рекомендації-ЗВО-система-забезпечення-академічної-доброчесності.pdf]

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів і критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь, відомі всім учасникам освітнього процесу, проте не завжди є валідними. Контрольні заходи окремих освітніх компонент не дозволяють досягти всіх результатів навчання, заявлених у робочих програмах. Розроблені чіткі процедури оскарження результатів контрольних заходів, але здобувачі не знають їх детально. Здобувачі мають можливість подати скарги, підозри в конфлікті інтересів і пропозиції щодо їхнього врегулювання через реально діючу «Скриньку довіри» і студентський телеграм-канал. Політику, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності належним чином унормовано, проте їхня популяризація є недостатньою. Кваліфікаційні роботи, статті перевіряють на академічний плагіат, проте оцінювання їхньої відповідності здійснюють за формальною ознакою

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Кваліфікація викладачів, залучених до реалізації програми, повною мірою забезпечує досягнення визначених нею цілей і результатів. Усі вони мають наукові ступені, вчені звання й виявляють наукові активності за профілем програми й дисциплінами, що викладають. Гарант програми Кравченко С. О. є доктором наук з державного управління, професором, головою спеціалізованої вченої ради К 52.051.11, науковим консультантом трьох докторів наук, має досвід державної служби, виявляє наукову активність за дев'ятьма пунктами за профілем програми й дисциплінами, що викладає. Горник В. Г. є доктором наук з державного управління, доцентом, заступником голови спеціалізованої вченої ради К 52.051.11, науковим керівником двох кандидатів наук, має досвід державної служби, виявляє наукову активність за дев'ятьма пунктами за профілем програми й дисциплінами, що викладає. Євмешкіна О. Л. є доктором наук з державного управління, доцентом, ученим секретарем спеціалізованої вченої ради К 52.051.11, виявляє наукову активність за вісьмома пунктами за профілем програми й дисциплінами, що викладає. Шпачук В. В. є доктором наук з державного управління, професором, членом спеціалізованої вченої ради К 52.051.11, науковим керівником кандидата наук, має досвід державної служби, виявляє наукову активність за сімома пунктами за профілем програми й дисциплінами, що викладає. У 2019 р. зазначені викладачі пройшли стажування (108 год.) в Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie (Польща), що підтверджено відповідними сертифікатами. Тарасюк Л. С. є доктором філософських наук, доцентом і має п'ять підтверджених пунктів наукової активності за профілем дисципліни «Філософія науки». Гнедкова О. Г. є кандидатом філологічних наук, доцентом і має п'ять підтверджених пунктів наукової активності за профілем дисципліни «Іноземна мова в професійному спілкуванні». Виноградова В. Є. є кандидатом педагогічних наук, доцентом і має три підтверджені пункти наукової активності за профілем дисципліни «Педагогіка вищої школи». Інформація про кадровий склад, наведена в табл. 2 відомостей про самооцінювання, в частині визначення кваліфікації Шпачука В. В. і Євмешкіної О. Л. виявилася некоректною, проте отримані під час акредитації документи [14 Атестат професора Шпачук.tif, 15 Диплом доктора наук Шпачук.pdf, 16 Євмешкіна_дипломи_атестати.pdf] підтвердили належну кваліфікацію згаданих викладачів

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів належним чином унормовані [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/konkurs-1compressed-1.pdf>; <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/statut-2019.pdf>] і забезпечують рівень професіоналізму, достатній для успішної реалізації програми. Контракт укладається на строк, погоджений сторонами, але не більше, аніж на три роки. Його укладанню трудового передую конкурсний відбір за чіткими й прозорими правилами [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/konkurs-1compressed-1.pdf>]. На Зустрічі 6 підтверджено, що на засіданнях кафедри проводиться обговорення всіх кандидатів на заміщення посад. Дозвіл на керівництво аспірантами надається Вченою радою. Відповідність тематичного спрямування досліджень здобувачів та їхніх керівників підтверджена наданими документами [табл. 2 відомостей про самооцінювання; 13 Релевантність досліджень керівників і здобувачів.pdf]. Рекомендовано запровадити рейтингування науково-педагогічних працівників, за результатами якого стимулювати тих, хто продемонструє найкращі показники у викладацькій і науковій діяльності

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Основними роботодавцями для випускників програми є ТНУ ім. В. І. Вернадського, інші ЗВО та органи державної влади. Прикладом залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу є проходження практики в Університетському коледжі ALDAR (OAE) здобувачами Алебрі М. А. і Алхемері М. А. [09 Підтвердження проходження практики.pdf]. Здобувачі беруть участь у роботі науково-практичних конференцій, організованих спільно декількома ЗВО – потенційними роботодавцями. На Зустрічі 5 завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Донецького державного університету управління Чечель А. О. повідомила про тісні зв'язки між двома ЗВО у питаннях підготовки державних службовців. Заступник начальника управління Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Цимбаленко О. М. відзначила актуальність отриманих у ЗВО знань для професійної роботи. Професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Дегтяр А. О. розповів про попередню домовленість щодо обміну викладачами. Рекомендовано активніше залучати представників роботодавців до спільного виконання науково-дослідних робіт, розроблення практичних рекомендацій органам державної влади та органам місцевого самоврядування

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Усі викладачі, залучені до викладання фахових дисциплін за програмою, мають багаторічний стаж роботи на державній службі. Доц. Горник В. Г. працював на керівних посадах у Державному комітеті промислової політики України, Міністерстві промислової політики України, Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України; професор Шпачук В. В. обіймав керівні посади у Національному банку України; проф. Кравченко С. О. й доц. Євмешкіна О. Л. займалися науково-організаційною та експертно-аналітичною роботою в Національній академії державного управління при Президентові України. У межах програми заплановано залучити до викладання окремих дисциплін потенційних роботодавців із Донецького державного університету управління, Класичного приватного університету, Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», що підтверджено на Зустрічі 5 і Протоколом робочої зустрічі від 29.03.2021 [17 Протокол робоча зустріч 29-03-2021.pdf]. Рекомендовано прискорити роботи в цьому напрямі та активніше залучити «зовнішніх» професіоналів, у тому числі з-за кордону і тих, хто не є викладачами, до проведення аудиторних занять, гостьових лекцій, майстер-класів

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Порядок, вимоги й процедури підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників належним чином унормовані [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-pidvisenna-kvalifikacii-tnu-290120200.docx>]. На Зустрічах 6-7 з'ясовано, що ЗВО має угоди про співпрацю з низкою ЗВО, наприклад Університетом фінансів та управління у Варшаві (Польща), Університетом економіки у Бидгощі (Польща) та іншими, на базі яких викладачі можуть підвищувати свою кваліфікацію. У рамках такої співпраці в 2019 р. четверо викладачів програми пройшли стажування (108 год.) в Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie (Польща), що підтверджено відповідними сертифікатами (наприклад, [11 Сертифікат Польща Кравченко.tif]). Викладачі, залучені до реалізації програми, мають можливість підвищувати кваліфікацію на базі ЗВО, про що свідчать отримані ними свідоцтва (наприклад, [18 Свідоцтво кваліфікація Кравченко.pdf]). Окремі види діяльності зараховуються як підвищення кваліфікації. Йдеться, зокрема, про отримання наукових ступенів і вчених звань (Кравченко С. О. та Шпачук В. В. у 2020 р. отримали вчені звання професорів кафедри публічного управління та економіки). Участь викладачів в апробації їхніх наукових досліджень заохочується шляхом надання їм можливості безоплатних публікацій у виданнях ЗВО, виступів на організованих ним науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, зустрічах з міжнародними партнерами. Рекомендовано сприяти професійному розвитку викладачів програми за дидактичним і мовним (українська та англійська мова) напрямками

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності передбачено Положенням про преміювання та матеріальне заохочення працівників [Додаток 4; <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/kolektivnii-dogovir.pdf>]. Проте ним не передбачено заохочення кращих практик, наприклад поєднання наукових досліджень і викладання, за підсумками рейтингового оцінювання. Заохочення науково-педагогічних працівників до досконалості у викладанні забезпечується переважно шляхом надання безоплатного доступу до наукової й методичної літератури, інформаційних ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій, а також представлення до нагородження державними нагородами, присвоєння почесних звань, відзначення державними преміями, знаками, грамотами, іншими видами морального і матеріального заохочення. Рекомендовано запровадити рейтингування науково-педагогічних працівників, за результатами якого матеріально стимулювати тих, хто продемонструє найкращі показники у викладацькій і науковій діяльності

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Усі викладачі, задіяні до реалізації програми, мають високу академічну й професійну кваліфікацію, а залучені до викладання фахових дисциплін – багаторічний стаж державної служби. Процедури конкурсного добору викладачів є чіткими й прозорими

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Суттєві недоліки відсутні. Рекомендовано активніше залучати представників роботодавців до спільного виконання науково-дослідних робіт і дорадництва, а «зовнішніх» професіоналів, у тому числі з-закордону і тих, хто не є викладачами, до проведення аудиторних занять, гостьових лекцій, майстер-класів. Бажано запровадити рейтингування науково-педагогічних працівників, за результатами якого матеріально стимулювати тих, хто продемонструє найкращі показники у викладацькій і науковій діяльності. Рекомендовано сприяти професійному розвитку викладачів програми за дидактичним і мовним (українська та англійська мова) напрямками

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна й професійна кваліфікація працівників, задіяних до реалізації програми, повною мірою забезпечує досягнення визначених нею цілей і результатів. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. Проте розвиток викладацької майстерності можна стимулювати шляхом запровадження рейтингування науково-педагогічних працівників і відзначення тих, хто продемонструє найкращі показники у викладацькій і науковій діяльності. Рекомендовано активніше залучати роботодавців і «зовнішніх» професіоналів, зокрема із-закордону до організації та реалізації освітнього процесу

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси (авдиторії, бібліотека, інфраструктура, комп'ютерне, інформаційно-комунікаційне обладнання), а також навчально-методичне забезпечення гарантують досягнення визначених цілей і результатів навчання, що підтверджує огляд від 18.05.2021. Фінансові ресурси для реалізації програми формуються з ресурсів ЗВО та оплати здобувачами вартості навчання (державне замовлення на програмі відсутнє). Достатність ресурсів додатково підтверджено на Зустрічах 6 і 7. Необхідні для викладання конкретних навчальних дисциплін спеціальні матеріально-технічні ресурси реально задіяні для потреб програми. Загальна площа аудиторій для проведення занять за програмою становить 417 кв. м. Їх забезпечено всім необхідним для реалізації освітнього

процесу, в тому числі спеціально придбаним комп'ютерним і презентаційним обладнанням (чотири ноутбуки, два проектори з екранами, роутер, апаратура для відео- й звукозапису), наявність і працездатність якого підтверджує огляд від 18.05.2021. Усі аудиторії перебувають у належному технічному і санітарному стані. Працює спеціальний комп'ютерний клас. Діють дві бібліотеки (з постійно оновлюваним джерельним і дисертаційним фондом й електронним банком навчально-методичних видань) та інформаційно-обчислювальний центр. Організоване в ЗВО дистанційне навчання свідчить про достатність апаратно-програмного забезпечення, доведену демонструванням його працездатності на додатковій зустрічі 18.05.2021

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Усі учасники освітнього процесу мають безперешкодний і безоплатний доступ до всіх необхідних для його реалізації навчальної інфраструктури, інформаційних і бібліотечних ресурсів, електронного банку навчально-методичних видань, мережі Інтернет за допомогою технології Wi-Fi. Здобувачам надано можливість для безоплатного проведення наукових досліджень і публікації їхніх результатів у виданнях ЗВО, що підтверджено на Зустрічі 2 із ними. Організоване під час карантинних обмежень дистанційне навчання засвідчило наявність необхідного апаратно-програмного забезпечення, хоча під час візиту ЕГ якість зв'язку була низькою

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу. Усі приміщення загальною площею 16 416 кв. м та їхні інженерно-технічні мережі перебувають у належному технічному і санітарному стані. Потреби здобувачів у проживанні забезпечують два гуртожитки. У позакарантинний час працюють дві їдальні. Функціонує навчально-спортивний комплекс. Діє медичний пункт. Під час прийняття рішень щодо організації освітнього середовища потреби та інтереси здобувачів є вирішальним чинником. Під час Зустрічей 2 і 4 здобувачі й представники студентського самоврядування запевнили, що, завдяки сформованому в ЗВО потужному студентському самоврядуванню, їхні потреби та інтереси належним чином виявляються через Студентський парламент, студентські ради [<http://tnu.edu.ua/sklad-studentskogo-samovraduvanna-universitetu>], Раду молодих вчених [<http://www.tnu.edu.ua/rada-molodih-vcenih>] і задовольняються завдяки тісній співпраці з адміністрацією ЗВО. Як докази цього, представники студентського самоврядування навели приклади успішного вирішення низки організаційних, кадрових, стипендіальних питань (участь у розробленні нормативно-правових актів, починаючи з їхнього ініціювання, зміна викладачів через конфлікт інтересів, збільшення кількості практично-орієнтованих занять, проведення практики на робочих місцях)

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На Зустрічах 2 і 4 здобувачі й представники студентського самоврядування запевнили, що їм надається вся необхідна підтримка в питаннях, що безпосередньо стосуються організації навчання. Скарги на роботу аспірантури та докторантури, інших допоміжних підрозділів відсутні, хоча їх можна подати, навіть анонімно, скориставшись «Скринькою довіри», або студентським телеграм-каналом. Здобувачі підтверджують добрі стосунки з науковими керівниками й викладачами програми й тісну співпрацю з адміністрацією ЗВО, свідченням чого є широкий спектр реально діючих органів студентського самоврядування [<http://tnu.edu.ua/studentske-samovraduvanna>], за сприяння яких вирішується більшість консультативних і соціальних питань. У разі виникнення конфліктів на психологічній основі здобувачі можуть скористатися послугами Центру медіації [<http://tnu.edu.ua/navcalno-naukovii-centr-organizacii-osvitnogo-ta-vihovnogo-procesu>]. На сайті ЗВО наявна вся необхідна здобувачам інформація, хоча її пошук ускладнений через недостатню структурованість

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Для учасників освітнього процесу, які потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, передбачені, зокрема, спеціальний заїзд на інвалідних візках чи з дитячими візочками і виділені місця в навчальних аудиторіях першого поверху. Порядок супроводу таких осіб визначено окремим наказом [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/nakaz-no167-od.pdf>]. Утім, право на освіту таким учасникам освітнього процесу в повному обсязі не гарантовано. Зокрема, у корпусах відсутні ліфти, не обладнано хоча б один санітарний вузол, відсутня ситуаційна кімната, не передбачено можливості доставки їжі до окремого приміщення з декількома кімнатами. Проте за час реалізації програми потреби в реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами не було

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедури вирішення конфліктних ситуацій розумною мірою унормовані й наперед визначені [п. 8.1.1; <http://tnu.edu.ua/polozenna-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-v-tnu>]. Затверджено програму антикорупційної діяльності [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/programaakr_o.pdf] і видано наказ ректора «Про упередження корупційних відносин між учасниками навчального процесу» [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/nakazakr_o.pdf]. Політику протидії булінгу й домаганням визначено окремим положенням [<http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/poloz-pro-protidii-bulingu-i-domagannam-ob032020.docx>]. Зазначені правила забезпечують конфіденційний розгляд повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію чи одержання неправомірної вигоди. Функціонує «Скринька довіри». Діє Центр медіації, до якого в конфліктних випадках можуть звертатися здобувачі, працює практичний психолог [<http://tnu.edu.ua/navcalno-naukovii-centr-organizacii-osvitnogo-ta-vihovnogo-procesu>]. Опитування студентів охоплює питання про можливі конфліктні випадки під час здійснення освітнього процесу [<http://tnu.edu.ua/zviti-poropituvannu-studentiv-akist-visoi-osviti>]. Однак дієвість положень зазначених актів і механізмів їхнього застосування перевірити не вдалося, оскільки за весь час провадження освітньої діяльності за програмою конфліктних ситуацій зафіксовано не було. Утім, на Зустрічі 4 представники студентського самоврядування згадали про випадок позитивного врегулювання конфлікту інтересів на ОПП «Право» після скарги здобувачів, поданої через «Скриньку довіри»

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Учасникам освітнього процесу надано можливість безоплатного проведення наукових досліджень і публікації їхніх результатів у виданнях ЗВО. Створені й діють Студентський парламент, студентські ради, інші органи студентського самоврядування, здатні впливати на прийняття рішень. Політику й процедури вирішення конфліктних ситуацій унормовано. Працюють Центр медіації і «Скринька довіри»

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Суттєві недоліки відсутні. Рекомендовано підвищити якість зв'язку, потужність інформаційно-комунікаційного обладнання, краще структурувати інформацію, наведену на сайті ЗВО. Доцільно також вжити усіх розумних залежних від нього заходів, аби забезпечити умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Необхідні для викладання конкретних дисциплін спеціальні матеріально-технічні ресурси реально задіяні для потреб програми. Учасників освітнього процесу забезпечено безперешкодним і безоплатним доступом до необхідних інфраструктури та інформаційних ресурсів, хоча високу якість інтернету не гарантовано. Освітнє середовище є безпечним. Створені й діють Студентський парламент, студентські ради, інші органи студентського самоврядування. Освітня, організаційна, інформаційна підтримка здобувачів є достатньою, хоча бажано було б краще структурувати інформацію, наведену на сайті ЗВО. Унормовано політику й процедури вирішення конфліктних ситуацій. Працюють Центр медіації і «Скринька довіри». Попри відсутність осіб з особливими освітніми потребами, які б навчалися за програмою, ЗВО доцільно вжити усіх розумних залежних від нього заходів, аби забезпечити умови для здобуття права на освіту такими особами в майбутньому

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду програми належним чином унормовані [п. 4.5, <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-v-tnu-28042021.pdf>]. Моніторинг програм має здійснюватися не рідше одного разу на рік [п. 4.5.3], а висновки за його результатами, зауваження та пропозиції про внесення змін або їхнього перегляду розглядаються та ухвалюються робочими групами і випусковою кафедрою. Попри це, чинна програма, затверджена 24.04.2021 [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/oprrua2021_1.pdf], була переглянута вперше з 2017 р. (за рішенням кафедри від 16.03.2021, протокол № 12), а документування пропозицій роботодавців, здобувачів, науково-педагогічних працівників, поданих у 2017-2020 рр., не здійснювалося. На Зустрічах 2 і 3 з'ясовано, що процедура надання пропозицій відома всім учасникам освітнього процесу, проте єдиним наданим ЕГ документом з питань перегляду програми є протокол засідання робочої групи від 29.03.2021. При цьому проект чинної програми [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/oprrua2021_0.pdf] оприлюднено лише за 10 діб до затвердження, а форми зворотного зв'язку до неї передбачено не було. При цьому саму програму було затверджено лише за три тижні до початку акредитаційної експертизи

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Процедури залучення здобувачів до процедур забезпечення якості навчання належним чином унормовані [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-sistemu-vnutrisnogo-zabezpecenna-akosti-vo-u-tnu-26112020.docx>]. На Зустрічі 3 встановлено, що пропозиції здобувачів щодо змісту програми враховують шляхом опитування. І хоча на Зустрічі 2 здобувачі підтвердили факт проведення такого опитування у жовтні 2020 р., його шаблони не дозволяють подати згадані пропозиції в розгорнутому вигляді. Зі слів гаранта програми та виходячи з протоколу від 29.03.2021 робочої групи з питань організації та реалізації освітнього процесу, до складу якої введено трьох аспірантів, останні пропонували розширити вибірково частину програми [17 Протокол робоча зустріч 29-03-2021.pdf]. Однак на Зустрічі 2 цей факт підтверджено не було, що може свідчити про формальне залучення здобувачів до періодичного перегляду програми. Тим не менше, на Зустрічі 4 підтверджено факти залучення всіх учасників освітнього процесу, зокрема членів студентських рад і Ради молодих вчених, до процедур забезпечення якості навчання як партнерів за іншими програмами (зокрема «Право» і «Фінанси»). З метою формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, моніторингу, аналізу, планування й координування цієї роботи в ЗВО створено дорадчий орган – Раду якості вищої освіти [<http://tnu.edu.ua/rada-akosti-osviti>], до складу якої входять троє здобувачів, [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/nakaz-pro-personalnii-sklad-radi-akosti-osviti-tnu.docx>]

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Залучення потенційних роботодавців до перегляду програми підтверджено наявністю позитивних рецензій Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», Донецького державного університету управління, Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Класичного приватного університету та Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту. Факт урахування під час змістового наповнення програми пропозицій потенційних роботодавців підтвердили на Зустрічі 5 заступник начальника управління Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України О. М. Цимбаленко, професор кафедри публічного управління та підприємництва; Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» А. О. Дегтяр; завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Донецького державного університету управління А. О. Чечель. Утім, регулярність залучення роботодавців документально не підтверджена

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У зв'язку з первинною акредитацією випускників за програмою ще немає, проте на Зустрічах 6-7 з'ясовано, що інформацію щодо кар'єрного шляху аспірантів збирає завідувач аспірантурою, докторантурою Добрянська Н. В., а також випускова кафедра, що має усі контакти здобувачів. Зустріч 5, зокрема з випускницею магістерської програми у ролі роботодавця Цимбаленко О. М., свідчить, що кафедра підтримує тісний зв'язок із випускниками

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду програми належним чином унормовані [п. 4-5, <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-organizaciju-osvitnogo-procesu-v-tnu-28042021.pdf>]. Функціонує й система внутрішнього забезпечення якості, відповідно до якої перегляд програм здійснюють за результатами їхнього моніторингу. Критерії перегляду мають формулювати як результат зворотного зв'язку зі стейкхолдерами, а також прогнозування розвитку галузі й потреб суспільства. Щорічно програма має аналізуватися на відповідність сучасному стану галузі й потребам суспільства з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, рівня задоволеності здобувачів, індексу працевлаштування випускників, рейтингу за оцінками роботодавців, участі в міжнародних програмах у рамках інтернаціоналізації освіти. Кожна кафедра має обов'язково переглядати навчальні плани й робочі програми дисциплін відповідно до програми. Відповідальними за впровадження та виконання процедур є випускові кафедри, органи управління навчальних підрозділів, навчально-науковий центр організації освітнього та виховного процесу, Рада якості освіти і Вчена рада ЗВО [розділ 3; <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-sistemu-vnutrisnogo-zabezpecenna-akosti-vo-u-tnu-26112020.docx>]. На Зустрічах 2-4 з'ясовано, що всім учасникам освітнього процесу були відомі встановлені процедури. Із листопада 2020 р. (опитування здобувачів) до квітня 2021 р. (оприлюднення проекту) науково-педагогічні працівники, здобувачі, роботодавці були залучені до розроблення нового проекту програми [http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/oprrua2021_1.pdf]. Під час цього процесу було встановлено необхідність коригування частини програмних компетентностей; узагальнення, більш чіткого й лаконічного формулювання результатів навчання; приведення назв освітніх компонент із філософії та іноземної мови у відповідність до результатів навчання [с. 20 відомостей про самооцінювання]. Утім, ці недоліки було виявлено лише через чотири роки після затвердження програми в попередній редакції. При цьому, зважаючи на протокол від 29.03.2021, робоча група з питань організації та реалізації освітнього процесу не виявила будь-яких змін стану галузі публічного управління та адміністрування й потреб суспільства, що відбулися з 2017 р. [17 Протокол робоча зустріч 29-03-2021.pdf]

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація за програмою є первинною, проте на Зустрічі 6 підтверджено факт проведення акредитацій трьох освітньо-професійних програм за рівнем відповідності Е. За словами Радомського І. П. і Горника В. Г., зауваження, сформульовані ЕГ, враховані при підготовці відомостей про самооцінювання, однак документально цей факт ніяк не підтверджений

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Систему внутрішнього забезпечення якості освіти належним чином унормовано [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-sistemu-vnutrisnogo-zabezpecenna-akosti-vo-u-tnu-26112020.docx>]. З метою формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, моніторингу, аналізу, планування й координування цієї роботи в ЗВО створено дорадчий орган – Раду якості вищої освіти [<http://tnu.edu.ua/rada-akosti-osviti>]. Культура якості формується за такими складовими, як внутрішнє забезпечення якості, дотримання академічної доброчесності, щорічний моніторинг і перегляд освітніх програм. ЗВО активно залучає до моніторингу якості представників органів студентського самоврядування, Раду молодих вчених, які, як зазначалося на Зустрічі 4 і Додатковій зустрічі, збирають, аналізують і вносять до Ради якості освіти (де мають трьох представників: <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/nakaz-pro-personalnii-sklad-radi-akosti-osviti-tnu.docx>) пропозиції й зауваження здобувачів. Проте факт перегляду аналізованої програми вперше з 2017 р., її оприлюднення для внесення пропозицій лише на 10 днів замість місяці й затвердження за три тижні до початку акредитаційної експертизи свідчить про ще недостатньо високу культуру якості в ЗВО

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЗВО діє потужне студентське врядування, яке реально впливає на забезпечення якості освітнього процесу. Розробники програми користуються широкою підтримкою представників академічної спільноти. Профільна кафедра підтримує зв'язок зі здобувачами і відстежує їхній кар'єрний шлях

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Програму переглянуто вперше з 2017 р. Залучення стейкхолдерів має переважно формальний характер. Урахування зауважень і пропозицій, сформульованих під час акредитацій інших програм, документально не підтверджено. Рекомендовано здійснювати оцінювання програми щорічно, долучити до переліку стейкхолдерів акредитованими

за рівнями відповідності «А» і «В», залучати роботодавців та інших стейкхолдерів на регулярній основі та стимулювати учасників освітнього процесу до надання пропозицій з удосконалення програми

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Попри виявлені робочою групою в березні 2021 р. недоліки в структурі та змісті програми, її було переглянуто вперше з 2017 р. із затвердженням нової редакції лише за три тижні до початку акредитаційної експертизи. Хоча процедура вдосконалення програми в нормована й відома всім учасникам освітнього процесу, залучення роботодавців, здобувачів, інших стейкхолдерів мало формальний характер. Про це свідчить відсутність будь-яких пропозицій і зауважень, задокументованих у 2017-2020 рр., а також п'яти поданих без побажань рецензій на нову редакцію програми. Надалі рекомендовано дотримуватися рекомендацій Національного агентства з обговорення проєктів освітніх програм. Бажано здійснювати оцінювання програми щорічно, як це передбачено документами ЗВО, спрямованими на забезпечення якості освіти. Варто враховувати зауваження й пропозиції, сформульовані під час акредитацій інших програм, зазначаючи, які з них було взято до уваги. Бажано розширити перелік потенційних роботодавців, зокрема з програм, акредитованих за рівнями відповідності «А» і «В», залучати їх та інших стейкхолдерів на регулярній основі та стимулювати учасників освітнього процесу до надання пропозицій з удосконалення програми

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Інформацію щодо прав та обов'язків учасників освітнього процесу належним чином регламентовано та оприлюднено [<http://tnu.edu.ua/normativni-dokumenty-osvitnogo-procesu-universitetupolozenna>]. Її викладено, зокрема в затверджених і періодично оновлюваних положеннях про організацію освітнього процесу, про систему внутрішнього забезпечення якості освіти і про Раду якості освіти, про порядок обрання дисциплін вільного вибору, про дистанційне навчання, про кваліфікаційну роботу, про екзаменаційну комісію, про апеляцію результатів підсумкового контролю з іспиту чи заліку, про протидію булінгу і домаганням, про запобігання та виявлення плагіату, про академічну мобільність, про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників тощо. Зустрічі 2-4 зі здобувачами й викладачами засвідчили відсутність фактів порушення їхніх прав і чітке дотримання встановлених процедур

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проєкт програми розміщено на вебсайті ЗВО за 10 днів до її затвердження [<http://www.tnu.edu.ua/proekti-osvitnih-program>]. При цьому не було передбачено можливості її порівняння з попередньою редакцією й надання пропозицій до її змісту на цій же сторінці. На Зустрічі 2 з'ясовано, що жодних зауважень до тексту нової редакції здобувачі не мали, оскільки більшість із них є членами робочої групи з її розроблення. Відсутність таблиці пропозицій свідчить, що інші учасники обговорення проєкту також не мали зауважень і побажань до нього

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Програму в редакції 2021 р. оприлюднено на офіційному вебсайті ЗВО [http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/onprua2021_1.pdf]. У ній наведено загальну інформацію про програму, її мету, характеристику, придатність випускників до працевлаштування, викладання та оцінювання, програмні компетентності й результати навчання, матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення, академічну мобільність, перелік компонентів, структурно-логічну схему, форму атестації здобувачів вищої освіти. Також наведені робочі програми всіх навчальних дисциплін [<http://www.tnu.edu.ua/disciplini-onp>]

pidgotovki-doktoriv-filosofii], контактна та інша інформація про випускову кафедру [<http://tnu.edu.ua/kafedra-publicnogo-upravlina-ta-ekonomiki>], Навчально-науковий інститут управління, економіки та природокористування [<http://tnu.edu.ua/navcalno-naukovii-institut-upravlina-ekonomiki-ta-prirodokoristuvanna-0>], а також про акредитацію програми [<http://www.tnu.edu.ua/akreditacia>]. У цілому, наявна вся необхідна для стейкхолдерів інформація, хоча її пошук через недостатню структурованість вебсайту є ускладненим

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Уся інформація про організацію освітнього процесу за програмою, його учасників, їхні права та обов'язки наявна у вільному доступі

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Суттєві недоліки відсутні. Пошук інформації, необхідної відвідувачам офіційного сайту ЗВО, займає багато часу. Проєкт програми розміщено на вебсайті ЗВО лише за 10 днів до її затвердження. При цьому не було передбачено можливості її порівняння з попередньою редакцією й надання пропозицій до її змісту на цій же сторінці вебсайту

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Прозорість і публічність закладу освіти підтверджено. Правила й процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, є чіткими й зрозумілими. Наявний вільний доступ до всіх необхідних документів, хоча пошук потрібного займає багато часу через недостатню структурованість інформації. Рекомендовано оприлюднювати проєкти програм для громадського обговорення щонайменше за місяць до їхнього затвердження, передбачити можливість порівняння попередньої й нової редакцій і надання пропозицій на цій же сторінці вебсайту

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Програма містить чотири компоненти, встановлені п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>]: здобуття глибоких знань із спеціальності – 14 кредитів ЄКТС (Механізми державного управління у окремих сферах і галузях суспільного життя; Основи публічного управління та адміністрування; Політика в публічному управлінні; Публічна служба); оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 4 кредити (Філософія науки); набуття універсальних навичок дослідника – 9 кредитів (Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи; Педагогіка вищої школи); здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою – 6 кредитів (Іноземна мова за професійним спрямуванням). Загальний обсяг програми становить 48 кредитів ЄКТС. Дисципліни зі спеціальності відповідають науковим інтересам здобувачів, що підтверджено вибраною ними тематикою дисертаційних досліджень («Удосконалення державної політики розвитку водного господарства» – ОК 3, 5, 7; ВБ 2.3; «Удосконалення механізмів антикризового публічного управління територіями» – ОК 3, 5, 6; ВБ 2.3; «Державна політика розвитку міських транспортних систем» – ОК 3, 5, 7; ВБ 2.3; «Формування механізмів цивілізованого лобізму в органах державної влади України» – ОК 3, 5-7; ВБ 2.1-2.3; «Удосконалення публічного управління в оборонній сфері» – ОК 3, 6, 7; ВБ 2.1, 2.3)

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Порівняння наукових інтересів здобувачів та їхніх наукових керівників (С. О. Кравченко, В. Г. Горник), базоване на назвах статей і виступів на науково-практичних конференціях [с. 10, 23 і табл. 2 відомостей про самооцінювання] засвідчує їхню релевантність. Її підтверджує і подана за запитом ЕГ таблиця «Відповідність тем аспірантів опублікованим працям їх керівників» [13 Релевантність досліджень керівників і здобувачів.pdf], яка була спочатку відсутня серед додатків до відомостей про самооцінювання. Наукова спроможність за спеціальністю програми підтверджена працями здобувачів, опублікованими у фахових виданнях, зокрема внесених до наукометричних баз [12 Список праць аспірантів.pdf], їхнім залученням до виконання науково-дослідних робіт «Розвиток публічного управління в Україні на сучасному етапі державотворення» (реєстраційний номер 0118U100303) і «Розвиток механізмів належного урядування в Україні» (реєстраційний номер 0121U100169), а також участю в міжнародних науково-практичних конференціях

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Здобувачі мають безперешкодний і безоплатний доступ до всієї матеріально-технічної бази ЗВО, необхідної для проведення власних наукових досліджень. Ідеться, передусім, про постійно обновлюваний джерельний і дисертаційний фонди, електронний банк навчально-методичних видань, а також спеціально придбане для потреб програми комп'ютерне, презентаційне та комунікаційне обладнання (чотири ноутбуки, два проектори з екранами, роутер, апаратура для відео- й звукозапису), наявність і працездатність якого підтверджує огляд від 18.05.2021). Здобувачам також надано можливість безоплатної апробації та публікації результатів досліджень у виданнях ЗВО, зокрема журналі «Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління» (безоплатно), збірниках наукових праць і матеріалах конференцій, у тому числі в рамках щорічної Міжнародної науково-практичної конференції «Публічне управління та адміністрування». Наукові керівники регулярно інформують здобувачів про можливі варіанти апробації та публікації результатів їхніх досліджень, зокрема в рамках співробітництва з Донецьким державним університетом управління, Класичним приватним університетом, Національним аерокосмічним університетом імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», про що повідомлялося на Зустрічі 5. Про результативність такого інформування свідчить відповідний перелік друкованих праць [12 Список праць аспірантів.pdf]

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Упродовж навчання здобувачам надано можливість взяти участь у декількох міжнародних конференціях, публікувати свої дослідження в іноземних наукових журналах, збірниках, матеріалах конференцій тощо. Ці можливості використовуються [12 Список праць аспірантів.pdf]. На додатковій зустрічі підтверджено надання викладачами англійської мови практичної допомоги в такій роботі. Проте в ЗВО не передбачено фінансового стимулювання за участь із доповіддю у міжнародній конференції чи публікацію в індексованих виданнях, хоча окремі рішення про це можливі і їх періодично ухвалюють, що підтверджено на Зустрічі 6

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Існує практика участі наукових керівників аспірантів (С. О. Кравченко, В. Г. Горник) у реальних дослідницьких проєктах, результати яких публікуються й практично впроваджуються, зокрема у виконанні науково-дослідних робіт «Розвиток публічного управління в Україні на сучасному етапі державотворення» (реєстраційний номер 0118U100303) і «Розвиток механізмів належного урядування в Україні» (реєстраційний номер 0121U100169). Результатом цих робіт є, зокрема, опубліковані монографії «Розвиток публічного управління в Україні: теоретичні, методологічні та практичні аспекти» та Development of Mechanisms of Good Governance in Ukraine, а також низка статей у фахових виданнях [табл. 2 відомостей про самооцінювання], співавторами яких є, зокрема, здобувачі [12 Список праць аспірантів.pdf]. При цьому керівники є колишніми державними службовцями та активними дослідниками, маючи по дев'ять підтверджених пунктів наукової активності за тематикою, за якою працюють їхні аспіранти [табл. 2 відомостей про самооцінювання]

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Політику, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності належним чином унормовано [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/kodeks-akademicnoi-dobrocesnosti-2901-2020-r.docx>, http://www.tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/polozenna-pro-zapobiganna-ta-viavlenna-plagiatu-20122018-r_o.doc]. Відповідальність за їхнє дотримання у письмових роботах здобувачів покладено на наукових керівників, статей – відповідальних секретарів видань, звітів з науково-дослідної роботи, монографій – голову науково-технічної ради. Підписано меморандум про співпрацю з Центром академічної етики та досконалості в освіті «Етос» [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/memorandum.pdf>]. Перевірку письмових робіт здійснюють за договором із компанією Unicheck [<http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/dogovir-unicheck.pdf>]. Перевірка статей, дисертаційних робіт реально здійснюється, що підтверджено під час Зустрічей 2-4, але є платною (60 коп. за 1 с.). Хоча під час Зустрічей 2 і 4 здобувачі й викладачі повідомили про дотримання всіх вимог академічної доброчесності, ці твердження є сумнівними, оскільки Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату рекомендує допускати до захисту чи друку роботи лише за формальною ознакою (60...100 % унікальності). Рекомендовано привести політику ЗВО у відповідність до рекомендацій Національного агентства [<https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/Рекомендації-ЗВО-система-забезпечення-академічної-доброчесності.pdf>]

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Дисципліни зі спеціальності відповідають науковим інтересам здобувачів, що підтверджено вибраною ними тематикою дисертаційних досліджень. Здобувачам надана можливість для безоплатного проведення наукових досліджень, апробації та публікації їхніх результатів у виданнях ЗВО. Наукові керівники є колишніми державними службовцями та діяльними дослідниками, маючи по дев'ять підтверджених пунктів наукової активності за тематикою, за якою працюють їхні аспіранти

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Суттєві недоліки відсутні. Попри наявність достатньо широких міжнародних зв'язків, жодний із здобувачів поки не реалізував свого права на академічну мобільність. Бажано передбачити фінансову компенсацію участі здобувачів із доповідями у фахових міжнародних конференціях і публікації в індексованих виданнях. У частині дотримання академічної доброчесності рекомендовано привести політику ЗВО у відповідність до рекомендацій Національного агентства [<https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/Рекомендації-ЗВО-система-забезпечення-академічної-доброчесності.pdf>]

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

У ЗВО створено середовище, в якому здобувач не працює відірвано від наукової спільноти над власним проектом, а здійснює пошук у співпраці з колегами, інтереси яких стосуються суміжних тем. Здобувачам надана можливість для безоплатного проведення досліджень, апробації та публікації їхніх результатів у виданнях ЗВО. Ці можливості реально використовуються. Проте варто було б стимулювати здобувачів до реалізації їхнього права на академічну мобільність і передбачити фінансову компенсацію участі здобувачів із доповідями у фахових міжнародних конференціях і публікації в індексованих виданнях. Бажано також, перевіряючи письмові роботи на плагіат, дотримуватися відповідних рекомендацій Національного агентства

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Додаткові зауваження відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	E
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>01 Навчальний план 2017_d.pdf</i>	jyoU3W1mmDal5JudZrTBoBbPB8I6LbwN3d35fqW VbUo=
Додаток	<i>02 Навчальний план 2017_z.pdf</i>	fZVk83kCNoXIPdcRvXFnelhGWzYRojL5vFrTckGVp Ng=
Додаток	<i>06 Опитув аспір 2020_1.tif</i>	6nMtYRWWVeWGEcmhvqlChv8DH4IRMUltgk5447 LnRUw=
Додаток	<i>07 Опитув аспір 2020_2.tif</i>	ppLqrpj+ooWFocuMiAWmFiObvQlt6+zJqMnpy7W ZDgY=
Додаток	<i>08 Програма практики аспірантів.pdf</i>	eUiawfOK6XWK4+YjoJ4hyb3E2mhOTY8jLMPbQnc UTpM=
Додаток	<i>09 Підтвердження проходження практики.pdf</i>	3AF7RYrYaBa4YbV1OMJpQf57n7KRdEC2j5tYgZn3 Qf8=
Додаток	<i>10 Зразок звіту про практику.pdf</i>	XvJVjYLvoDgib78EJUDqguhOsrrIfHSYSi5Q8mWzo Jc=
Додаток	<i>11 Сертифікат Польша Кравченко.tif</i>	NI3sZ1HyNOHKgr9dwAoSIWjq/QnxLvMtEWjwm1v t7A4=
Додаток	<i>12 Список праць аспірантів.pdf</i>	Kc3Jy5p1jRR5zqaIS7TwLjTtkTyxniy3SGTkgA556w =

Додаток	<i>13 Релевантність досліджень керівників і здобувачів.pdf</i>	C3TkTQ+Ye1X7NQATSpC8T1JGXIN4dIYmZGNyAB59K+A=
Додаток	<i>14 Аттестат професора Шпачук.tif</i>	KnAYzdu7rkFQH3j7/RiyVR4BkBk9nACIKhGn1ozrIRg=
Додаток	<i>17 Протокол робоча зустріч 29-03-2021.pdf</i>	U1zXkTuOm3WQ8IIvopeDCRKvoseRwZG3P+y438uITxY=
Додаток	<i>18 Свідоцтво кваліфікація Кравченко.pdf</i>	8jVsH0o7VE1QLRqfyPbEThhGKwCwkqVrMhn1EMpw8rU=
Додаток	<i>03 Угода про співпрацю Бидгоцц.pdf</i>	41yeVguoXuUb3vn+SbAF1Vz3cZhSrKQxT4Aemz+xQuQ=
Додаток	<i>04 Угода про співпрацю Варшава.pdf</i>	cnQU1vEF4rMjZhYx/hlxHgheK1OOW87eUazQTxhOk/Y=
Додаток	<i>05 Договір про практику ОАЕ.pdf</i>	vTFhx4vnFPUjBRiRK1FRBdtTalWv/dsC3pNA2smJmJM=
Додаток	<i>15 Диплом доктора наук Шпачук.pdf</i>	hRgIkmlJLC5Cf+MNS97JGxqvUBWqEFok81KTpopCHEgw=
Додаток	<i>16 Євмешкіна_дипломи_аттестату.pdf</i>	6okkx5Ggz4wup3pYnofsMp/QNHqzItZV5Yc5YEOm2Gc=
Додаток	<i>Відповіді ЕГ на зауваження НА.pdf</i>	/qITtPumqJdtXEdhYLPBAEpijCaXgpC6HtFR35C6f+4=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Рябцев Геннадій Леонідович

Члени експертної групи

Михальченко Ганна Григорівна

Колєсник Лідія Максимівна